

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 15CoP/56/2012  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8209204240  
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2012  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Ilčinová  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8209204240.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Ilčinovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletého U. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. č. XXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťaťa rodičov R. R., nar. XX. X. XXXX, bytom L. č. XXX a H. V., nar. XX. 3. XXXX, bytom F. XX, XXX XX O., právne zastúpeného JUDr. Janou Švantnerovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom v Bardejove, Hviezdoslavova 9, o úpravu styku otca s mal. U., o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 2 P 66/2009-105 zo dňa 1. 2. 2012 a o námietke zaujatosti takto

### rozhodol:

Sudkyňa Mgr. Ivana Hanuščáková **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania vecí Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 2 P 66/2009.

**P o t v r d z u j e** rozsudok.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa upravil styk otca s mal. U. R. tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletým každú poslednú sobotu v každý druhý kalendárny mesiac v roku v čase od 14.00 hod. do 16.00 hod. za účasti matky mimo bydliska maloletého a bez účasti starých rodičov maloletého s tým, že maloletého spolu s matkou otec prevezme pred bydliskom maloletého, pričom prvý styk sa uskutoční v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Matke uložil povinnosť maloletého na styk riadne pripraviť a otcovi povinnosť zabezpečiť návrat maloletého spolu s jeho matkou po ukončení styku späť pred bydlisko maloletého. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z lekárskeho nálezu MUDr. E. M. mal preukázané, že mal. U. je sledovaný od narodenia pre retardáciu psychomotorického vývoja, je sledovaný ortopédom, fyziatrom a od novembra 2009 aj logopédom. Nie je kolektivizovaný, zaostáva v rečovej komunikácii a je plienkovaný. O zdravotnom stave mal. U. sa vyjadrila aj MUDr. H. R., ktorá potvrdila u maloletého DMO, mentálnu retardáciu - sekundárnu poruchu reči a kyfokoliózu TH-L, ktorá je riešená ortopédom. V konaní bolo realizované znalecké dokazovanie znalcom PhDr. U. O., ktorý na základe výsledkov šetrenia a s prihliadnutím na zdravotný stav maloletého dieťaťa odporučil stretávanie sa maloletého s otcom v intervale jedenkrát v mesiaci za účasti matky maloletého bez prítomnosti starých rodičov a mimo bydliska maloletého. Prvostupňovým súdom bolo konštatované, že manželstvo rodičov mal. U. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bardejov, č. k. 2 C 309/2002 zo dňa 24. 7. 2002 a na čas po rozvedení mal. U. zverený do starostlivosti matky, pričom otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 1000,- Sk mesačne. Stanovené výživné bolo neskôr zvýšené na sumu 100 Eur mesačne počnúc dňom 1. 1. 2009.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov, č.k. 6 P 7/2010 zo dňa 17. 2. 2011 bola napomenutá matka mal. U. za ohrozovanie riadnej výchovy dieťaťa. Voči matke dieťaťa ako obvinenej sa vedie trestná vec pod sp. zn. 1 T 17/2011 pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, pričom konanie nie je ukončené.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že maloletý je oslobodený od dochádzky od školy a je vzdelávaný individuálne. Momentálne pravidelne dochádza do školy v sprievode matky na tri hodiny týždenne. Na zadané úlohy reaguje primerane, je ochotný spolupracovať a na otázky sa snaží odpovedať v rámci svojich možností. Reč má narušenú, avšak zúčastňuje sa logopedických intervencií, čo mu veľmi pomáha pri rozvíjaní reči. Citoval ust. § 26 ods. 1, § 25 ods. 1, 2 a § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine, na základe ktorých zdôraznil, že pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností sa musí rešpektovať právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy sa musí prihliadať na záujem mal. dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom pritom vyplýva aj z čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa. Z vykonaného dokazovania dospel prvostupňový súd k záveru, že v danom prípade je potrebná úprava styku otca s mal. U., keďže rodičia nežijú spolu a na úprave styku otca s maloletým sa nedohodli. Otec sa so synom vôbec nestretával od jeho narodenia. Pri rozhodovaní vychádzal predovšetkým zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom PhDr. U. O., ktorý odporúčal stretávanie sa maloletého s otcom jedenkrát v mesiaci za účasti matky a bez prítomnosti starých rodičov. Konštatoval, že maloletý nemá zatiaľ vytvorený vzťah k otcovi, keďže sa doposiaľ nestretávali. Osobnosť mal. U. bola hodnotená ako infantilná so zvýšenou sugestibilitnosťou a s narušeným kontaktom s objektívnou realitou. Podiel na tomto stave maloletého bol pripísaný aj sociálnej izolácii maloletého. Ďalej uviedol, že nezistil nič, čo by malo brániť stretávaniu sa maloletého s otcom a tiež u otca neboli zistené žiadne obmedzenia, ktoré by tomuto bránili. Zdôraznil, že dieťa sa potrebuje sociálne vyvíjať, preto nemôže byť len v rodinnom prostredí. Stretávanie sa s otcom považoval za dôležité a v záujme riadneho zdravého vývoja maloletého, hlavne jeho sociálneho vývoja, keďže dieťa nemôže byť sociálne izolované. Upravil preto styk maloletého s otcom jedenkrát za dva mesiace. Návrhy na doplnenie dokazovania zo strany matky smerujúce ku kontrolnému znaleckému dokazovaniu zamietol ako nedôvodné, keďže v priebehu konania neboli produkované dôkazy, ktoré by odôvodňovali nariadenie ďalšieho znaleckého dokazovania. Z uvedených dôvodov návrhu otca čiastočne vyhovel, teda styk upravil v obmedzenejšom rozsahu, než akého sa otec dožadoval.

O trovách konania rozhodol prvostupňový súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku.

V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie matka. Nesprávnosť rozhodnutia videla v neúplne zistenom skutkovom stave, teda rozhodnutie považovala za unáhlené a predčasné. Namietala, že súd vo veci samej nevykonal dôležitú konfrontáciu za prítomnosti kolízneho opatrovníka, psychológa, hoci doba 11 rokov urobí svoje a otec je pre maloletého cudzím človekom. Zdôraznila, že v danom prípade ide o maloletého syna a nie o dospelého človeka, ktorý to inak vníma a tiež že sa nedá zdravotne chorému dieťaťu niečo prikázať. Navrhla rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, teda na vykonanie konfrontácie otca so synom za prítomnosti kompetentných osôb.

K odvolaniu matky sa vyjadril otec podaním zo dňa 20. 3. 2012. Napadnutý rozsudok považoval za vecne správny a vyneseny na základe riadne zisteného skutkového stavu, preto ho navrhol potvrdiť v zmysle § 219 Občianskeho súdneho poriadku. Skutočnosti uvádzané v odvolaní považoval za účelové, keďže ku všetkým tvrdeniam matky bolo vykonané dokazovanie. Zdôraznil, že si uvedomuje, v akom zdravotnom stave je maloletý, ale ako jeho otec má záujem na stretávaní sa s ním a túži po tom, aby ho syn poznal. Aj keď mu súd určil stretávanie v menšej miere ako chcel, vyslovil vďaka aj za to s tým, že najskôr si musí vytvoriť so synom vzťah a potom sa môže domáhať stretávania vo väčšej miere.

Podaním doručeným súdu dňa 6. 2. 2012 matka vzniesla voči konajúcej sudkyňi námietku zaujatosti. Námietku zdôvodnila tým, že na pojednávaní dňa 17. 6. 2011 konajúca sudkyňa súhlasila s opakovaným

znaleckým dokazovaním, k čomu však nedošlo a dňa 1. 2. 2012 bol vo veci vyhlásený rozsudok. Na pojednávaní dňa 1. 2. 2012 sudkyňa prečítala diagnózu syna a pritom sa smiala, čo podľa matky nemala robiť a mala brať ohľad na jeho zdravotné postihnutie. Podľa matky konajúca samosudkyňa uviedla, že s vecou nemá nič spoločné to, že ju bývalý manžel bil, kopal, že chcel zabiť syna a vyhrážal sa, že zabije celú rodinu.

K vznesenej námietke zaujatosti sa vyjadrila zákonná sudkyňa Mgr. A. P. tak, že vo veci sa necíti byť zaujatá, keďže nemá vedomosť o tom, že by u nej existoval pomer k veci, k účastníkom konania, alebo ich zástupcom. Účastníkov konania totižto nepozná a právnych zástupcov pozná len z úradnej činnosti. Vyjadrenia matky považovala za nezmyselné a vymyslené s tým, že si nevie ani predstaviť, aby sa sudca správal na pojednávaní spôsobom, aký matka opísala. Poukázala na znenie ust. § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, teda že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach, či vo vykonávaní dokazovania vo veci samej.

Podaním doručeným súdu dňa 26. 3. 2012 matka svoje odvolanie spresnila tým, že pochybenie súdu videla v nevykonaní konfrontácie otca a syna. Podľa nej nie je možné odvolávať sa na znalca alebo kolízneho opatrovníka, keďže sú tu cudzí ľudia, ku ktorým má U. kladný vzťah. Opakovane navrhla rozsudok zrušiť a konanie prerušiť na dobu neurčitú za účelom zistenia reakcie U. pri osobnom kontakte s otcom za prítomnosti znalca, kolízneho opatrovníka, sudcu a matky.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 Zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 212 O.s.p. a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné. O odvolaní bolo rozhodnuté postupom podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred vyhlásením.

Pred rozhodnutím o odvolaní sa odvolací súd ako nadriadený súd musel vypořadať so vznesenou námietkou zaujatosti.

Podľa § 14 ods. 1, 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15 ods. 1 O.s.p. ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec

na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

V záujme zabezpečenia nezávislosti a nestrannosti súdnictva, vec patriacu

do právomoci súdov prejednáva zákonný sudca, ktorým je sudca, ktorému bola vec pridelená na vybavenie v súlade s platným rozvrhom práce príslušného súdu. Tak, ako sudca nemá právo vyberať si vec, ktorú bude rozhodovať, nemajú ani účastníci právo vyberať si sudcu zodpovedajúceho ich

predstavám. Sudca, ktorému bola vec pridelená, je povinný v nej konať až do jej právoplatného skončenia. Vec mu môže byť odňatá len výnimočne nadriadeným súdom za splnenia zákonných podmienok.

Vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci predpokladá takú situáciu, že možno mať pochybnosti o tom, že sudca i pri vynaložení úsilia o objektívne posúdenie veci nemôže byť nestranný vo vzťahu k účastníkom, ich zástupcom alebo bude mať záujem na určitom meritórnom ukončení konania. Takúto situáciu predpokladá najmä príbuzenský vzťah k účastníkom alebo ich zástupcom priateľský alebo nepriateľský pomer k týmto osobám, osobný alebo ekonomický záujem na určitom ukončení veci a podobne. Musí však ísť o okolnosti vyvolávajúce dôvodnú obavu, že by sudca nemohol objektívne a spravodlivo vec posúdiť.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR (Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len Ústavy SR), nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Týmto sa rozumie sudca, ktorému bola vec pridelená v súlade s platným rozvrhom práce príslušného súdu a tento je povinný v nej konať až do právoplatného vybavenia. Vec mu môže byť odňatá len výnimočne nadriadeným súdom za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 14 ods. 1, § 15a, § 16 ods. 1 O.s.p., a s jeho súhlasom, predsedom súdu podľa § 15 O.s.p.

Od sudcov je nutné vyžadovať určitú odolnosť nevyhnutne spojenú

so zodpovednosťou v justícii aj voči prejavom nespokojnosti účastníkov konania s ich rozhodnutím alebo procesným postupom a tiež zachovanie si profesionálnej imunity voči účastníkom konania. V opačnom prípade, t.j. ak by prejav nespokojnosti mal byť predpokladom pre vylúčenie sudcu, účastník konania by mohol jednoduchým spôsobom zasahovať do zásady náhodného výberu sudcu, ktorou sa zabezpečuje ústavou garantované právo na zákonného sudcu a jeho neodňateľnosť.

V danom prípade, vychádzajúc z prehlásenia zákonnej sudkyne, ktorá sa vo veci necíti byť zaujatá, nakoľko nepozná účastníkov konania, nemá pomer k veci, nie je možné považovať vznesenú námietku zaujatosti za dôvodnú pre jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci.

Skutočnosti uvádzané matkou ako dôvod pre zaujatosť konajúcej zákonnej sudkyne neboli preukázané ako pravdivé. Nevhodné, teda znevažujúce správanie sa nebolo ničím potvrdené a popiera to aj samotná zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení k námietke zaujatosti. Nadriadený súd nemal najmenší dôvod pochybovať o pravdivosti vyjadrenia zákonnej sudkyne, preto ju z konania nevyľúčil.

Odvolačný súd mal za to, že súd prvého stupňa vo veci samej vykonal rozsiahle dokazovanie a na jeho základe dospel k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil z nich aj správny právny záver. Prihliadal na vykonané znalecké dokazovanie a potvrdenia o zdravotnom stave mal. U., čo zohľadnil v úprave styku vo veľmi obmedzenom rozsahu, teda len jedenkrát za dva mesiace na čas dvoch hodín a to aj za účasti matky. Práve prítomnosť matky má pomôcť zvládnuť otcovi komunikovať s mal. U. a poskytnúť mu základnú starostlivosť, ktorá by v priebehu dvoch hodín bola nevyhnutnosťou. Stretnutie v trvaní dvoch hodín za prítomnosti matky nevystaví podľa názoru odvolacieho súdu mal. U. žiadnemu zdravotnému riziku a môže byť len prínosom na preklenutie sociálnej izolovanosti dieťaťa. V predmetnom konaní nebolo preukázané, že otec v minulosti ohrozil matku alebo mal. U., teda matka v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno, preto aj jej odvolacia námietka bola považovaná za nedôvodnú. Správne súd prvého stupňa neakceptoval požiadavku matky na konfrontáciu otca s mal. U., keďže akékoľvek prvé stretnutie bude poznačené neistotou a obavami a len dlhodobejšie stretávanie sa môže viesť k vytvoreniu vzájomného citového vzťahu.

S poukazom na uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., keďže predmetné konanie mohlo byť začaté aj bez návrhu.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.